

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Haukipää, A. & Laaksonen, M. (2022) Neuvolatyön osastonhoitaja ohjauksen laadun varmistajana. *Terveystieteiden tutkimus*, 55(6), 26-27.

AINO HAUKIPÄÄ

Terveydenhoitaja (YAMK)
Pihlajalinna

MARI LAAKSONEN

TtM, terveydenhoitaja, lehtori
Tampereen ammattikorkeakoulu

Neuvolatyön osastonhoitaja ohjauksen laadun varmistajana

Äitiys- ja lastenneuvoloiden terveydenhoitajat ovat olleet keskeisessä asemassa lasta odottavien naisten ja perheiden sekä alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin tukijoina jo 100 vuoden ajan. Neuvolasta saatava ohjaus, neuvonta ja tuki koetaan tänä päivänäkin edelleen tarpeelliseksi.

Näyttöön perustuvan tiedon hyödyntämisessä käytännön työssä on edelleen kehitettävää. Terveydenhoitajien antamassa ohjauksessa ilmenneiden erojen ja tiedonpuutteiden vuoksi on tärkeää, että neuvolassa annettavan ohjauksen laadun ja asiakkaiden tarpeeseen vastaamisen turvaamiseksi kiinnitetään huomiota ohjaustyön kehittämiseen.

Näyttöön perustuvan tiedon hyödyntämisessä käytännön työssä on edelleen kehitettävää.

Esimerkiksi maahanmuuttajaperheiden voimavaralähtöisen ohjaamisen tueksi tarvitaan ammatillisen osaamisen, työkalujen ja toimintatapojen kehittämistä. Tämä takaa luottamuksellisen suhteen, jota maahanmuuttajanaiset ovat kuvanneet voimavaraksi.

Osastonhoitajalla merkittävä rooli

Kehittämistyön käynnistämisessä ja ylläpitämisessä neuvolatyön osastonhoitajalla on merkittävä rooli. Neuvolatyön osastonhoitaja työskentelee lähellä ohjausta antavia terveydenhoitajia, asiakaskuntaa ja ylintä johtoa. Asiakaslähtöisessä kehittämistyössä hyödynne-

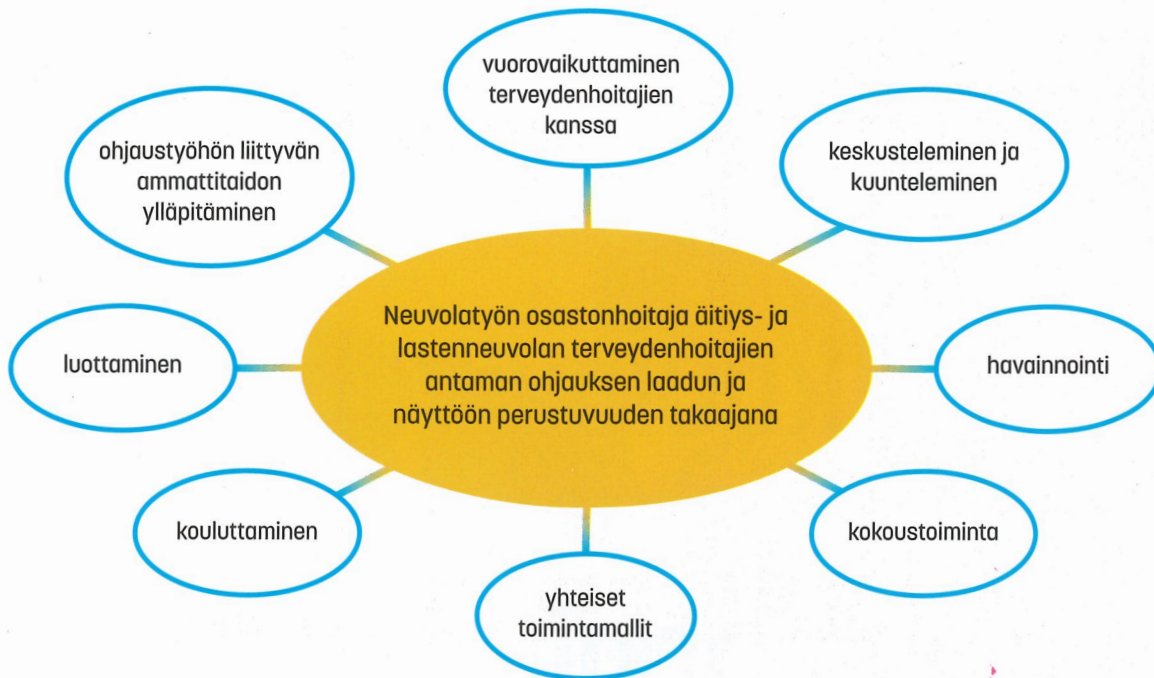
tään tutkimuksen ja/tai käytännön kokemuksen kautta saatua tietoa.

Osastonhoitajan työtehtäviin kuuluvat muun muassa hoitotyön käytännön kokemuksen hyödyntäminen, hoitotyön ja johtamisen asiantuntijuus, tutkitun tiedon hallitseminen ja sen implementoinnista vastaaminen. Lisäksi osastonhoitaja varmistaa ammattitoiminnan asianmukaisuuden ja näyttöön perustuvan toiminnan kehittämisen sekä terveydenhoitajien osaamisen tukemisen ja kehittämisen. Hoitokäytäntöjen johtamisen asiantuntijuus sekä tietämys asiakkaiden ja työntekijöiden tuen tarpeesta kuuluvat myös osastonhoitajan vastuulle.

Osastonhoitajat luottavat terveydenhoitajiin

Terveyden edistämisen YAMK-opinnäytetyössä kuvattiin äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajien antaman ohjauksen laatua, takaamista ja kehittämistä osastonhoitajan näkökulmasta.

Opinnäytetyön tulosten perusteella neuvolatyön osastonhoitaja toimii laajalla työkentällä hyvin moninaisten työtehtävien äärellä. Osastonhoitajien täytyy luottaa ohjausta antaviin terveydenhoitajiin ja siihen,

että he tietävät, mitä ohjauksen tulee sisältää. Osastonhoitajien vastauksista nousi esiin yhteisten toimintamallien tärkeys tasalaatuisen ohjauksen varmistamiseksi. Myös ohjausta antavien terveydenhoitajien koulutuksiin ohjaaminen koettiin tärkeäksi.

Osastonhoitajan tulee tuntea kansalliset ohjeistukset, lait ja asetukset niiden implementoinnin mahdollistamiseksi.

Myös käytännön ohjaustyöhön liittyvän ammattitaidon ylläpitäminen koulutuksen, tutkimustiedon lukemisen ja käytännön ohjau-

työn tekemisen avulla nousi osastonhoitajien kommentteissa esiin. Säännöllinen toiminnan arviointi, palautteen vastaanottaminen ja asiakkaiden kokemusten huomiointi asiakastyytyväisyyskyselyiden avulla on olennaista neuvolatoiminnan kehittämisessä.

Keskustelun ja kuuntelemisen tärkeys ohjausta antavien terveydenhoitajien, opiskelijoiden ja muiden neuvolatyön esihenkilöiden kanssa nostettiin tärkeäksi osaksi työtä. Säännölliset yhteiset kokoukset ja palaverit mahdollistavat ajankohtaisten asioiden läpikäynnin ja ohjeistusten tarvittavan kertaamisen tai päivittämisen yhdessä. Neuvoloiden kehittämistyö käynnistyy havaitusta kehittämistarpeesta, johon yhdessä ohjausta antavien terveydenhoitajien kanssa pyritään löytämään ratkaisu.

Neuvolatyön osastonhoitajan työtehtävissä painottuvat hallinnolliset tehtävät ja etäjohtaminen, joiden koetaan vievän liikaa aikaa läsnäololta neuvolassa, kentän äänen kuuntelemiselta, kehitystyöltä, ohjaamiselta

ja dialogilta. Työmäärä koettiin jopa kohtuuttomaksi: työ sisältää paljon rutiininomaisia hallinnollisia työtehtäviä, päällekkäisyyksiä ja byrokratiaa. Esihenkilö- ja päällikkötason työnjaon selkeyttämisellä, työn rajaamisella, kokoustoiminnan yhtenäistämällä, tiedonsaannin helpottamisella ja paremmalla työohjauksella voitaisiin helpottaa tilannetta. Paremmalla tiedolla johtamisen työkaluksi osastonhoitajat toivoivat palvelun laadun ja tuottamisen mittaristoa.

Neuvolassa annettavan ohjauksen kehittämisessä on puutteita, sillä kehittämistyön koettiin olevan yksittäisen osastonhoitajan ja ohjausta antavien terveydenhoitajien varassa. Neuvolassa annettavan ohjauksen yhtenäiselle kehittämistyölle on selkeä tarve. Ohjauksen kehittämistyön ymmärryksen täytyy ulottua johtotasoon asti, jotta ohjausta antavilla terveydenhoitajilla ja neuvolatyön osastonhoitajilla on edellytykset toteuttaa systemaattista kehittämistyötä. Laadukas ennaltaehkäisevä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävä työ maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin koko yhteiskunnan näkökulmasta. ■

Kehittämistyön käynnistämisessä ja ylläpitämisessä neuvolatyön osastonhoitajalla on merkittävä rooli.

› *Lähdeluettelon voi pyytää toimituksesta.*

› *Artikkeli perustuu Aino Haukipään YAMK-opinnäytetyöhön "Neuvolassa annettavan ohjauksen laadun takaaminen ja kehittäminen – Neuvolatyön osastonhoitajan näkökulma." (Terveyden edistämisen ylempi tutkinto-ohjelma. Tampereen ammattikorkeakoulu 2022.)*